

Валюта рыногу (2016-жылдын сентябрь айы)

Өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчтөрүнө салыштырмалуу кароого алынып жаткан мезгил ичинде америка валютасынын алмашуу курсунун, бир АКШ доллар үчүн 68,8990 сомдон 67,9346 сомго (-1,4 пайызга) чейин бир аз төмөндөшү байкалган. Мында, рыноктун катышуучулары тарабынан валютага карата сунуштун көбөйүшү негизинен өлкөгө акча которуу системалары боюнча келип түшкөн валюталардын көлөмүнүн жана банктардын конвертациялык операцияларынын натыйжасында алынган долларлардын эсебинен жүзөгө ашырылган.

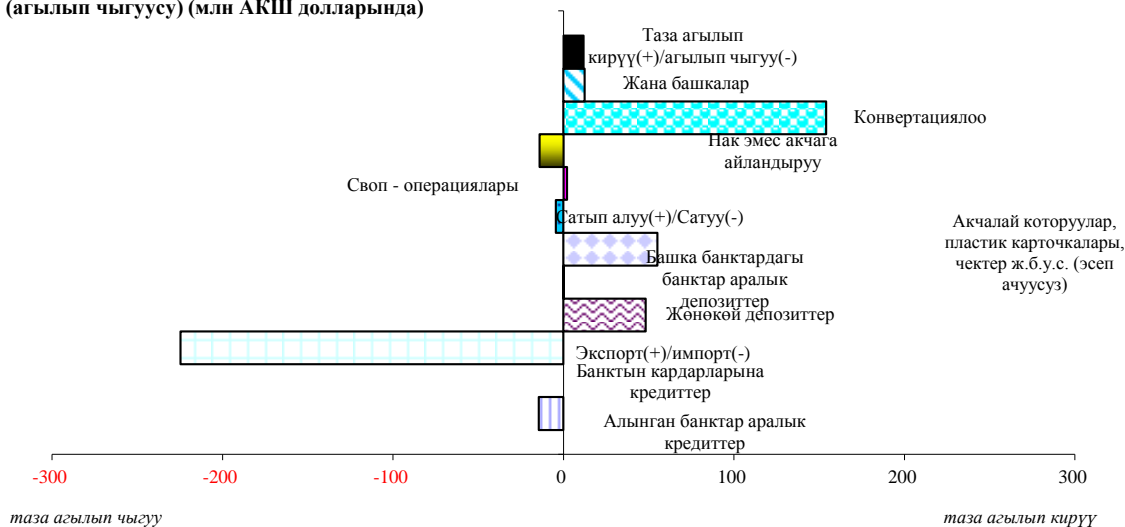
Чет өлкө валютасын сатып алуу-сатуу боюнча операциялардын жалпы көлөмү өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнө салыштырмалуу 8,8 пайызга, 38,7 млрд сомго чейин төмөндөгөн. Буга коммерциялык банктардын нак операциялар көлөмүнүн 19,0 млрд сомго (-9,8 пайызга) чейин олуттуу төмөндөшү, алмашуу бюролорунун нак операциялар сегментинде иш жигердүүлүгүнүн 15,1 млрд сомго (-9,4 пайызга) чейин төмөндөшү себеп болгон эле, ошондой эле коммерциялык банктардын нак эмес операциялар сегментинде 1,9 пайызга, 4,6 млрд сомго чейин төмөндөө байкалган.

Банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү өткөн айга салыштырмалуу 1,4 пайызга, 62,8 млн АКШ долларга чейин төмөндөгөн. Буга Улуттук банк тарабынан чет өлкө валютасын 33,6 пайызга, 10,0 млн АКШ долларына чейин сатуу боюнча валюталык интервенцияларды төмөндөтүү себеп болгон эле. Коммерциялык банктар ортосунда операциялардын көлөмү 14,1 пайызга, 36,0 млн АКШ долларына чейин төмөндөгөн.

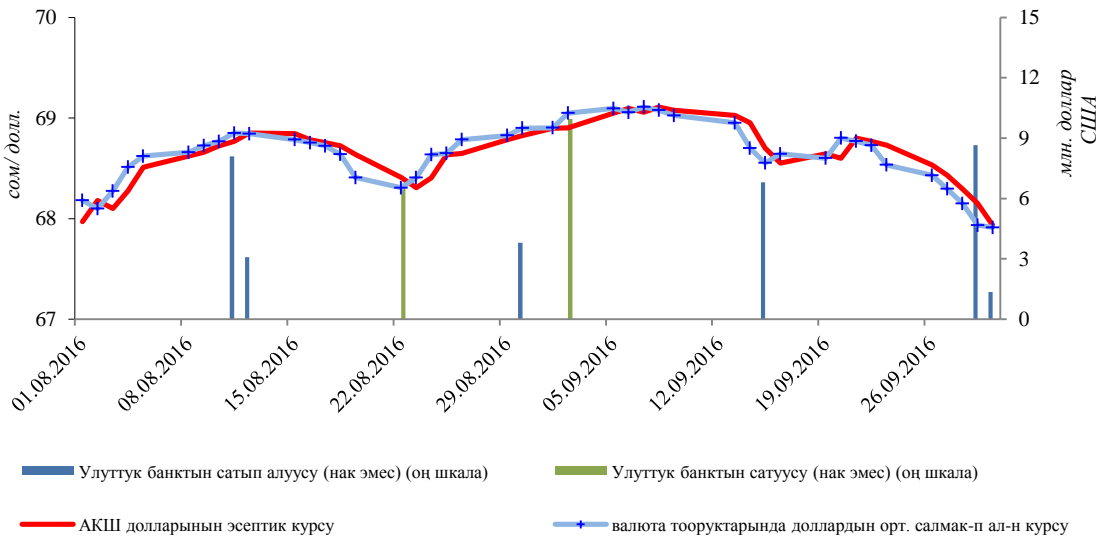
Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларын жүргүзгөн эмес.

Валюталардын негизги түрлөрү боюнча бөлүштүргөндө анын ар багыттагы кыймылы байкалган. Мында, ишке ашырылган операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөнкүдөй бөлүштүрүлгөн: алсак, америка долларында операциялардын салыштырма салмагы 59,7 пайызды (+1,6 п.п.), евродо операциялардын үлүшү – 1,9 пайызды (+0,2 п.п.), орус рублинде операциялардын үлүшү – 37,9 пайызды (-1,1 п.п.), казак теңгесинде – 0,5 пайызды (-0,8 п.п.) түзгөн.

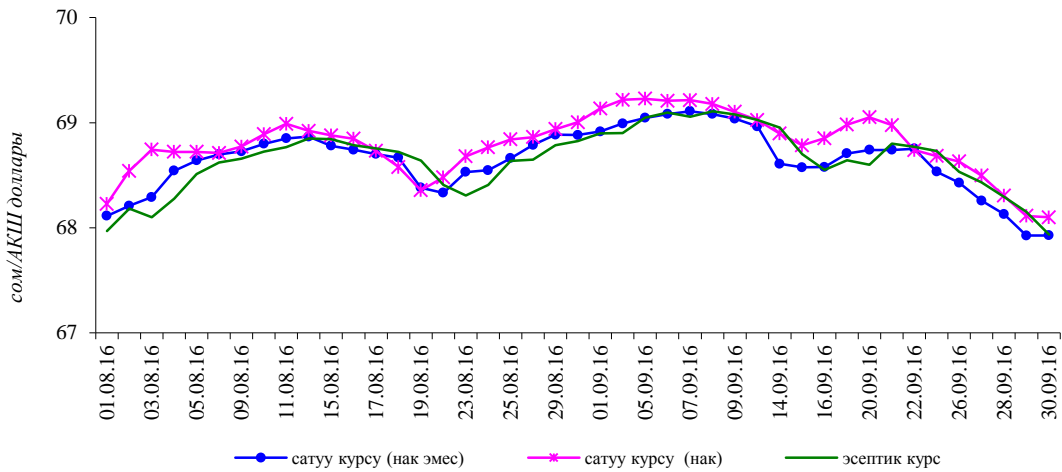
1-график. Коммерциялык банктарда нак эмес АКШ долларынын таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн АКШ долларында)

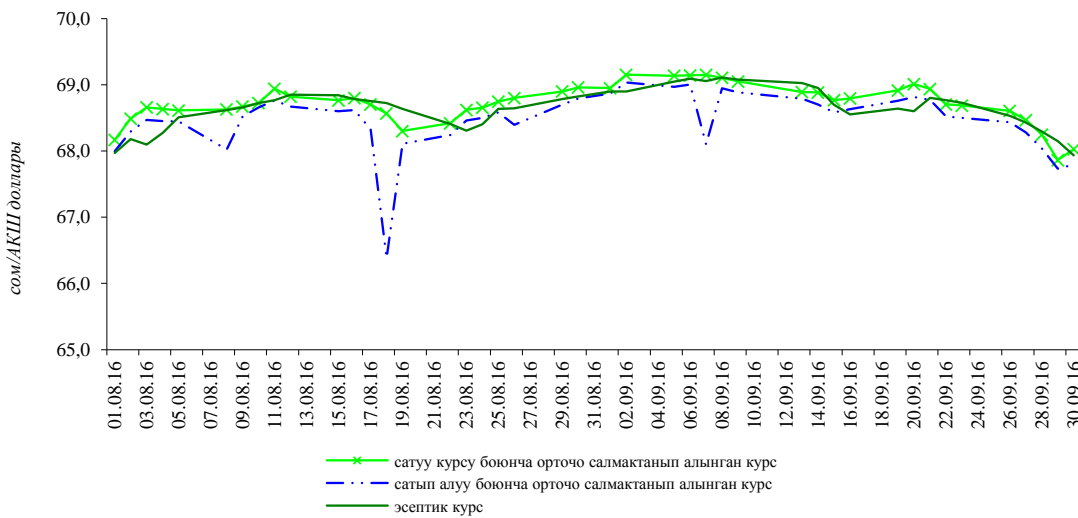
2-график. Банкстар аралык валюта тооруктарында АКШ доллар курсунун динамикасы

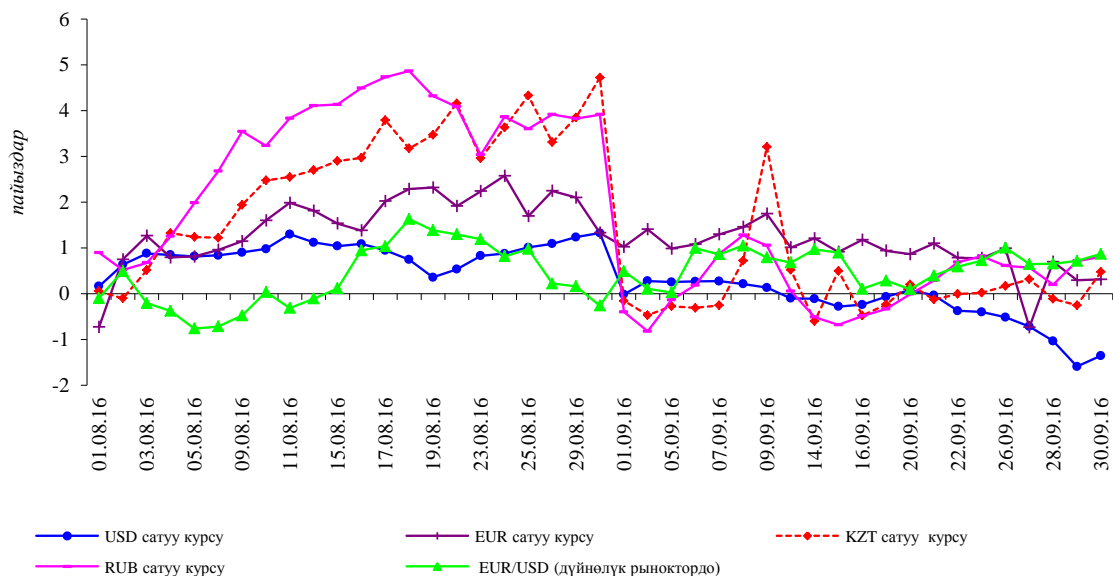
3-график. Коммерциялык банктарда нак эмес жана нак долларынын сатуу курстарынын динамикасы

4-график. Алмашуу бюрөлорунда АКШ доллар курсунун динамикасы

5-график. Алмашуу бюролорунда негизги валютар курсунун, алмашуу бюролорунда жана дүйнөлүк рынокторунда АКШ доллар курсунун өзгөрүү арымдарынын динамикасы

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сом)

миң сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес		Комм. банктардын накталай		Алмаштыруу бюролордун накталай операциялары		
		Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	
2015	09	40 207,2	8 320,9	20,7	20 069,4	49,9	11 816,9	29,4
	10	36 510,4	5 802,9	15,9	18 347,3	50,3	12 360,1	33,9
	11	40 143,6	10 092,7	25,1	18 153,4	45,2	11 897,5	29,6
	12	39 459,8	11 371,5	28,8	17 816,2	45,2	10 272,0	26,0
2016	01	28 883,0	9 561,2	33,1	12 989,0	45,0	6 332,7	21,9
	02	26 720,6	4 964,7	18,6	12 616,1	47,2	9 139,8	34,2
	03	32 735,6	8 112,3	24,8	14 513,1	44,3	10 110,3	30,9
	04	32 370,0	4 969,6	15,4	15 331,1	47,4	12 069,3	37,3
	05	27 596,3	2 419,6	8,8	15 191,9	55,1	9 984,7	36,2
	06	36 827,9	5 009,8	13,6	17 788,5	48,3	14 029,6	38,1
	07	34 708,9	5 748,0	16,6	16 374,1	47,2	12 586,9	36,3
	08	42 431,9	4 698,6	11,1	21 022,2	49,5	16 711,2	39,4
	09	38 716,7	4 607,9	11,9	18 969,7	49,0	15 139,1	39,1

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалент)

МЛН. СОМ

Мезгил аралыгы		Жалпы операциялардын көлөмү		АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак тенгеси		Жана башкалар	
		көлөм	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	
													көлөм
2015	09	40 207,2	27 132,2	67,5	881,3	2,2	10 603,2	26,4	1 579,8	3,9	10,8	0,0	
	10	36 510,4	23 227,8	63,6	935,4	2,6	10 251,8	28,1	2 087,3	5,7	8,1	0,0	
	11	40 143,6	26 486,8	66,0	1 800,3	4,5	10 904,1	27,2	943,7	2,4	8,8	0,0	
	12	39 459,8	27 773,3	70,4	1 671,4	4,2	9 152,8	23,2	853,2	2,2	9,0	0,0	
2016	01	28 883,0	21 810,2	75,5	1 118,8	3,9	5 575,1	19,3	372,2	1,3	6,7	0,0	
	02	26 720,6	17 106,1	64,0	1 760,9	6,6	7 329,6	27,4	504,9	1,9	19,1	0,1	
	03	32 735,6	21 311,8	65,1	1 562,5	4,8	9 218,0	28,2	636,7	1,9	6,7	0,0	
	04	32 370,0	19 847,0	61,3	694,8	2,2	11 181,0	34,5	637,0	2,0	10,2	0,0	
	05	27 596,3	16 058,9	58,2	590,7	2,1	10 351,6	37,5	584,7	2,1	10,4	0,0	
	06	36 827,9	21 745,2	59,1	675,5	1,8	13 751,6	37,3	645,8	1,8	9,9	0,0	
	07	34 708,9	20 702,2	59,6	863,5	2,5	12 356,2	35,6	773,9	2,2	13,1	0,0	
	08	42 431,9	24 457,1	58,1	942,2	1,7	15 542,0	38,9	1 466,0	1,3	24,6	0,0	
	09	38 716,7	22 917,0	59,7	892,6	1,9	14 050,4	37,9	843,2	0,5	13,5	0,0	

3-таблица. Четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси
2015	09	68,8359	77,2924	1,0392	0,2546	5,7%	5,2%	6,1%	-7,0%
	10	69,6980	76,7131	1,0827	0,2497	1,3%	-0,7%	4,2%	-1,9%
	11	75,9000	80,5792	1,1458	0,2471	8,9%	5,0%	5,8%	-1,0%
	12	75,8993	83,0073	1,0414	0,2236	0,0%	3,0%	-9,1%	-9,5%
2016	01	75,8826	82,6665	1,0094	0,2078	0,0%	-0,4%	-3,1%	-7,1%
	02	74,2525	81,8337	0,9888	0,2123	-2,1%	-1,0%	-2,0%	2,2%
	03	70,0158	79,2439	1,0356	0,2037	-5,7%	-3,2%	4,7%	-4,1%
	04	68,4200	77,8483	1,0635	0,2086	-2,3%	-1,8%	2,7%	2,4%
	05	68,2986	76,0471	1,0335	0,2027	-0,2%	-2,3%	-2,8%	-2,8%
	06	67,4860	74,6530	1,0502	0,1992	-1,2%	-1,8%	1,6%	-1,7%
	07	67,9699	75,4364	1,0137	0,1930	0,7%	1,0%	-3,5%	-3,1%
	08	68,8260	76,9853	1,0575	0,2031	1,3%	2,1%	4,3%	5,2%
	09	67,9346	76,1853	1,0756	0,2027	-1,4%	-1,0%	1,3%	-0,3%

4-таблица. Алмашуу бирлорунда четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталары сатуу курсунун орточо				Бир ай ичинде валюталары сатуу курсунун			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси
2015	09	0,3%	0,8%	0,4%	1,4%	0,4%	0,5%	0,6%	1,0%	6,9%	7,0%	8,1%	-5,7%
	10	0,2%	0,6%	0,4%	0,7%	0,1%	0,2%	0,8%	0,3%	1,5%	-0,4%	12,5%	-7,7%
	11	0,3%	0,5%	0,3%	1,2%	0,3%	0,3%	0,5%	0,8%	8,4%	4,6%	4,3%	-0,7%
	12	0,3%	0,5%	0,5%	1,4%	0,0%	0,1%	0,3%	0,8%	0,5%	3,2%	-8,5%	-9,1%
2016	01	0,3%	0,6%	0,6%	1,9%	0,0%	0,1%	0,8%	0,7%	-0,3%	-0,3%	-3,7%	-7,2%
	02	0,3%	0,6%	0,6%	1,3%	0,3%	0,4%	0,6%	0,4%	-3,0%	-2,2%	-2,6%	2,1%
	03	0,2%	0,6%	0,5%	1,1%	0,2%	0,2%	0,4%	0,4%	-6,2%	-3,0%	4,7%	-3,2%
	04	0,3%	0,6%	0,6%	1,0%	0,3%	0,3%	0,6%	0,3%	-0,8%	-0,3%	2,2%	3,2%
	05	0,2%	0,6%	0,5%	1,1%	0,1%	0,1%	0,5%	0,3%	-0,2%	-2,5%	-0,5%	-3,8%
	06	0,1%	0,6%	0,4%	0,9%	0,1%	0,1%	0,5%	0,2%	-1,3%	-1,7%	1,4%	-1,2%
	07	0,0%	1,1%	1,4%	1,4%	0,1%	0,3%	1,4%	1,4%	0,9%	0,4%	-1,7%	-3,5%
	08	0,4%	0,9%	0,9%	2,9%	0,1%	0,3%	0,3%	0,3%	1,3%	1,3%	3,9%	4,7%
	09	0,3%	0,9%	0,8%	2,1%	0,1%	0,2%	0,3%	0,3%	-1,4%	0,3%	0,8%	0,5%